

GLAS MINISTRSTVA ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT: SODELOVANJE IN KREPITEV KOMPETENCE PODJETNOSTI V SLOVENSKEM ŠOLSKEM PROSTORU

*Voice of the Ministry of Education, Science
and Sport: Collaboration and Enhancement
of Entrepreneurship Competence in
the Slovenian Field of Education*

Pogovor z Majo Krušič Šega, vodjo podjetnosti na
Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport

► Maja Krušič Šega

Za začetek vas najprej povabim, da se na kratko predstavite bralcem revije VIZ.

► V izobraževanje sem vpeta 15 let, sprva na evropskem in mednarodnem področju, v zadnjih 5 letih pa na razvojnem področju. Sem vodja podjetnosti na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. V tem času sem usmerjala več različnih projektov in področij, kot vodja mednarodnega projekta Youth start – Izzivi podjetnosti za mlade, prvem evropskem projektu na področju Eksperimentiranja, pa sem od bliže spoznala vse nivoje izobraževalnega sistema, od šolskega prostora, pristojnih strokovnih institucij, univerz in politik.

Ko slišite besedo sodelovanje v šolskem prostoru – katerih 5 asociacij najprej dobite?

► Odprtost, aktivnost, sprememba, razvoj in podjetnost.

Lahko opišete projekt, iniciativo, delovno skupino, kjer se vam zdi, da sta bila sodelovanje in so-ustvarjanje ključ do vašega uspeha? Kako je potekalo vaše delo, kakšni so bili rezultati?

► Projekt Youth start, redne koordinacije na mednarodnem in slovenskem prostoru, kjer so vsi partnerji bili pripravljeni na najprej na spremembo, drugačne načine dela in nato na sodelovanje. Le s slednjim smo izvedli uspešen projekt. Združili smo ministrstvo z zavodom za šolstvo – osrednji nacionalni razvojno-raziskovalni in svetovalni zavod na področju predšolske vzgoje, osnovnega šolstva in splošnega srednješolskega izobraževanja, šolo za ravnatelje, ki je odgovorna za formalno izobraževanje ravnateljev in vodstvenega kadra v šolstvo. K sodelovanju smo povabili osnovne šole in na ravni srednje šole izključno gimnazije. Trije krovni partnerji smo imeli redne koordinacije, katerih smo s sodelovanjem prišli do skupnih načinov umestitve razvojnega modela podjetnosti. Na vsaki koordinaciji smo prediskutirali vse nivoje, specifične področja tako razvoja, implementacije in evalvacije. Vsi, ki smo delali na projektu, smo se udeležili vsaj enega vsebinskega usposabljanja v tujini in se tako dodobra spoznali z vsebinskim področjem in izzivi, ki jih prinaša. Na koordinacija smo osvetlili vse zorne kote in poglede na razvoj in umestitev projekta in samo soustvarjanje je bilo ključ do

uspeha. Razvojni model podjetnosti, ki so ga v osnovi razvili Avstrijci, smo skupaj pregledali, dodelali in umestili v slovenski šolski prostor. Od začetka do končne evalvacije smo sodelovali vsi razvojni parterji, kar je bilo zelo lepo prikazano tudi v zaključnem filmu projekta. Posledica izjemnega sodelovanja ni bil samo projekt in model, ki ga šole uporabljajo še danes ampak organizacija prvega Nacionalnega festivala podjetnosti v izobraževanju pri nas. Tam smo ob zaključkih projekta, predstavili ključne dobre prakse podjetnosti v Sloveniji. Brez sodelovanje prav vsakega partnerja, nam to ne bi uspelo.

Ker si pri svojem delu prizadevate, da velikokrat odpirate vrata novim pristopom učenja in poučevanja, pri tem verjetno naletite tudi na kakšne izzive? Kako običajno premagujete ovire na poti? Kaj je tisto, kar vas vedno znova »poganja« naprej?

► Izzivov je veliko, na različnih ravneh in stopnjah, predvsem zaradi različnega razumevanja področja in strahu pred kakršnimikoli spremembami. So dnevi, ko se sprašuješ, kako naprej in kako na pravi način umestiti spremembe. A vedno znova najdeš 'moment', ki te motivira za naprej. Motivacija za naprej so naši otroci, hitro spreminjajoč svet in razmere v družbi ter zagotovo vsak najmanjši razvojni premik, ki ga doživim v šolskem prostoru ali v izobraževalnem sistemu. Ko vidiš premik pri učiteljih, otrocih, na šoli, institucijah, dobiš veliko energije, da se boriš naprej.

Kakšna so vaša priporočila vsem, ki si trenutno prizadevajo za vpeljevanje sprememb, znotraj šolskega sistema?

► Bodite vztrajni, pogumni in če ne gre skozi ena vrata, odprite sto drugih. Vpeljevanje sprememb v sistem je vedno tek na dolge proge. Sodelujte z ljudmi, ki imajo drugačno mnenje ali stališče od vašega, oni so velikokrat tisti, ki ti nastavijo ogledalo realnega stanja in šele takrat lahko bolj učinkovito umeščaš spremembe. Povežite se z ljudmi, ki delujejo na področju sprememb in na področju, v na katerem vnašate spremembe. Vzpostavite time različnih profilov ljudi, ki bodo na različnih novih vpeljevali spremembe. Od učiteljev, ravnateljev, do strokovnjakov in »sistemcev«. Samo sodelovanje je tisto, ki omogoča, da se spremembe umestijo tako, da zares delujejo. Začnite z manjšimi koraki in spremembe najprej vedno testirajte na manjšem vzorcu. S primeri dobrih praks preidite nato na večji vzorec in šele nato postopoma v sistem. A nikoli brez prakse, brez terena, brez učiteljev. Oni so tisti, ki spremembe realizirajo, če jih oni ne razumejo ali ponotranjijo, spremembe ne bodo (pre)živele v sistemu.

Predstavlajte si šolo prihodnosti. Kaj vidite – kako se učenci učijo, kakšna je pri tem vloga učitelja, kako delo šole vodi ravnatelj, kako sodelujejo starši in šola v celoti?

► Šola prihodnosti je šola, v kateri kreirajo prostor učitelji in učenci v sozvočju z zunanjim svetom, samo-

iniciativno in podjetno v realnem svetu. Vidim interaktivno vlogo učitelja, ki bo poučeval in usmerjal proces na podlagi učencev. Torej izzive postavlja otrok, učitelj pa ga vodi skozi proces. Vidim poudarek na sodelovanju, timskem delu, kritičnem razmišljanju, ne samo spodbujanju kreativnosti in inovativnosti, ampak tudi umeščenosti tega v ocenjevalnem področju, vpeljevanju procesa učenje skozi prakso, učenje na napakah. Ravnatelja vidim v vlogi tistega, ki odpira prostor v okolje in je odprt za spremembe. On je tisti, ki vzpostavlja in spodbuja sodelovanje in spremembe v šoli, med kadrom in v okolju. Šola mora sodelovati z različnimi akterji v okolju, ob tem mora dozoreti zavedanje, da je šola pripravljena na realno življenje. Zato moramo dobiti v šoli najboljši približek tega. Realnosti. Ni šola en oblak in življenje po tem, vstop na samostojno življenje in trg dela en drug. Med sabo morata sodelovati in graditi družbo.

Šola prihodnosti mora zato ponuditi več sodelovanja s starši, ki zaupajo v strokovnost učitelja. Samo vsi skupaj, ravnatelji, učitelji in starši, lahko naredijo družbeni premik. Če med temi akterji ni sodelovanja, ga otrok ne bo ponotranjil in kot tudi ne naša celotna družba. Vsi v šolskem procesu smo zgled in tega se vse premalo zavedamo na vseh nivojih.

Z Majo Krušič Šega se je pogovarjala Petra Založnik